కవులు-రచయితలు

10వ తరగతి

ఎఱ్ఱన

SA-29-06-2025

- ఎఱ్ఱన మహాభారతాన్ని ఆంధ్రీకరించిన కవిత్రయంలో మూడవకవి.
- ఈయన క్రీశ 14 వ శతాబ్దానికి చెందిన కవి. TET-II-2024
- **తల్లిదండ్రులు :** పోతమ్మ, సూరన
- పాకనాడు సీమ (నెల్లూరు జిలాల కందుకూరు సమీపంలో గుడ్లూరు గ్రామం) లో జన్మించారు.
- అద్దంకిని రాజధానిగా చేసుకుని పరిపాలించిన **ప్రోలయ వేమారెడ్డి** ఆస్థానకవిగా పనిచేశారు.
- **రచనలు :** రామాయణం, హరివంశం, అరణ్యపర్వశేషం, నృసింహపురాణం,
- **బిరుదులు :** శంభుదాసుడు, ప్రభంద పరమేశ్వరుడు
- **రచనాశైలి :** సూక్తి వైచిత్రి

మూలింటి చంద్రకళ

- జననం: 06.09.1969 మరియు మరణం: 05.12.2004
- **తల్లిదండ్రులు:** రాజగోపాల్, విమలమ్మ, చిత్తూరు జిల్లా **'అరగొండ'**లో జన్మించారు.
- నిరుపేదల జీవిత వాస్తవాలను కథావస్తువుగా తీసుకొని, రచనలు చేసిన కథారచయిత్రి – **మూలింటి చంద్రకళ** గారు.
- వీరి భర్త రామకృష్ణ గారి సహకారంతో కథలు, కథానికలు రాశారు.
- ముఖ్య రచనలు : **ఒక ప్రయాణం, బతుకు గంప, ఒక రైతుకథ** ముఖ్యమైనవి.
- **భానుమతి రామకృష్ణ** గారి 'అత్తగారి కథలకు', **మునిమాణిక్యం నరసింహరావు** గారి 'కాంతం కథలకు' రేడియోలో ప్రసంగ వ్యాసాలు చేశారు.
- **బతుకుగంప** అను పాఠ్యాంశం ఆమె కథల నుండి స్వీకరించబడింది.

1.	మారద వెంకయ్య	క్రీ.శ. 1550-1600 మధ్య కాలానికి చెందిన కవి. వీరు భాస్కరశతకం రచించారు. ఈ శతకం ఉదాహరణ పూర్వకమైన నీతిబోధలతో కొనసాగుతుంది. ఇది తెలుగులో వచ్చిన మొదటి దృష్టాంత శతకం.
2.	ధూర్జటి	16వ శతాబ్దానికి చెందినవారు. శ్రీకృష్ణదేవరాయల అష్టదిగ్గజకవులలో ధూర్జటి ఒకరు. **శ్రీకాళహస్తీశ్వర శతకం, శ్రీకాళహస్తి మాహాత్మ్యం** రచించారు.
3.	పోతులూరి వీరబ్రహ్మేంద్రస్వామి	17వ శతాబ్దానికి చెందిన కవి. కడప జిల్లావాసి. కాలజ్ఞానం, కాళికాంబసప్తశతి, సిద్ధగురుబోధ, వీరకాళికాంబ శతకం వంటి రచనలు చేశారు.
4.	వేమన	క్రీ.శ 1652-1730 మధ్యకాలానికి చెందిన కవి అని పరిశోధకుల అభిప్రాయం. ఈయన శ్రీ సత్యసాయి జిల్లా **కటారుపల్లిలో** సిద్ధి పొందారు. విశ్వదాభిరామ వినురవేమ అనే మకుటంతో **ఆటవెలది** ఛందస్సులో పద్యాలను రచించారు.
5.	ఏనుగు లక్ష్మణకవి	క్రీ.శ. 1720-1780. కాకినాడ జిల్లా పెద్దాడ గ్రామవాసి. భర్తృహరి సంస్కృతంలో రాసిన 'సుభాషిత త్రిశతి'ని సుభాషిత రత్నావళి పేరుతో తెలుగులోకి అనువదించారు. TET-II-2024 **రచనలు:** రామేశ్వరమాహాత్మ్యం, విశ్వామిత్ర చరిత్ర, గంగామాహాత్మ్యం, రామవిలాసం

Scanned with OKEN Scanner

7.	శ్రీమతి దార్ల సుందరీమణి	➾ 19వ శతాబ్ది కవయిత్రి. పల్నాడు జిల్లాలోని చర్లగుడిపాడులో జన్మించారు. ➾ 1833లో భావలింగ శతకం రచించారు.
8.	త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరి	➾ క్రీ.శ 1887-1943. కృష్ణాజిల్లా అంగలూరులో ఒక రైతు కుటుంబంలో జన్మించారు. ➾ కుప్పుస్వామి శతకం, సూతపురాణం, ఖూని, రాణా ప్రతాప్ వంటి రచనలు చేశారు.
9.	షేక్ మహమ్మద్ హుస్సేన్	➾ 20వ శతాబ్దానికి చెందిన కవి. ఏలూరు జిల్లా దొరసానిపాడు గ్రామంలో జన్మించారు. ➾ హరిహరనాథ శతకం వంటి రచనలు చేశారు.
10.	గాదేపల్లి సీతారామ మూర్తి	➾ క్రీ.శ 1935-2018. బాపట్ల జిల్లా అద్దంకి నివాసి. ➾ ఈయన 20వ శతాబ్దానికి చెందినవారు. ➾ వేంకటాద్రీశ్వర శతకం, అశ్వత్థామ, సుందరోత్పల రామాయణం వంటి రచనలు చేశారు.
11.	తాళ్లపాక పెద్ద తిరుమలాచార్యులు	➾ క్రీస్తుశకం 1460-1548 మధ్య కాలానికి చెందిన కవి. ➾ పదకవితా పితామహుడైన తాళ్లపాక అన్నమాచార్యుని రెండవ కుమారుడు. ➾ సుదర్శన రగడ, వేంకటేశ శతకము, వేంకటేశ్వర వచనాలు, ఆధ్యాత్మ సంకీర్తనలు వంటి రచనలు చేశారు.

వాసిరెడ్డి సీతాదేవి

- ✓ జననం : 15.12.1933
- ✓ మరణం : 13.04.2007
- ➾ వాసిరెడ్డి సీతాదేవి **గుంటూరు** జిల్లా చేబ్రోలులో జన్మించారు. నాగపూర్ విశ్వవిద్యాలయం నుంచి ఎం.ఏ చేశారు.
- ➾ 39 నవలలు, 100 కి పైగా కథలు రాశారు.
- ➾ ఈమె రాసిన మట్టి మనిషి 14 భాషలలోకి అనువాదం చేశారు.
- ➾ ఈమె నవలలు దూరదర్శన్‌లో సీరియల్‌గా, సినిమాలుగా వచ్చాయి.
- ➾ జవహర్ బాలభవన్ డైరక్టర్‌గా పనిచేశారు.
- ➾ ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమీ పురస్కారం **ఐదుసార్లు** అందుకున్నారు. ఈమెను **ఆంధ్ర ఫెర్ల్‌బక్** అని పిలుస్తారు.
- ➾ ఉపన్యాస కళ పాఠ్యభాగం సీతాదేవి గారి **సాహిత్య, సామాజిక వ్యాస సంపుటి** నుండి గ్రహించబడింది.

డాక్టర్ ఉమర్ అలీషా

- ➾ కవిశేఖర డాక్టర్ ఉమర్ ఆలీషా తూర్పు గోదావరి జిల్లా (ప్రస్తుతం కాకినాడ జిల్లా) పిఠాపురంలో జన్మించారు.
- ➾ **జననం:** 28.02.1885 మరియు **మరణం:** 23.01.1945
- ➾ వీరి తల్లిదండ్రులు **చాంద్‌బీబి, మొహియ్యుద్దీన్ బాబ్జా** వీరు తెలుగులో అద్భుతమైన సాహిత్యాన్ని సృష్టించి మహాకవిగా, వక్తగా, అవధానిగా, ఆధ్యాత్మికవేత్తగా, బహుభాషా పండితునిగా, పార్లమెంటు సభ్యునిగా ప్రసిద్ధి చెందారు.
- ➾ వీరి గురుపీఠం **'జ్ఞానసభ'** పేరిట ప్రసిద్ధి చెందింది.

- ➾ మణిమాల, అనసూయాదేవి, చంద్రగుప్త, విషాద సౌందర్యం మొదలైన నాటకాలు రాశారు.
- ➾ **ఖండకావ్యములు, బ్రహ్మవిద్యా విలాసం, సూఫీ వేదాంత దర్శనం, మహమద్ రసూల్ వారి చరిత్ర** మొదలైన పద్య గ్రంథాలు రచించారు.
- ➾ **ఈశ్వరుడు, మహమ్మద్ వారి చరిత్ర, సాధన పథం** మొదలైనవి వీరి గద్యరచనలు.
- ➾ వీరు ఏకాంకికలు, ప్రహసనాలు, నవలలు, కథలసంగ్రహం, అనువాదాలు మొదలైన రచనలు కూడా చేశారు.
- ➾ బిరుదులు: **పండిట్, మౌల్వీ**
- ➾ **ఇంటర్నేషనల్ అకాడమీ ఆఫ్ అమెరికా గౌరవ డాక్టరేట్** తో వీరిని సత్కరించింది.
- ➾ **జలియన్ వాలాబాగ్** పాఠ్యాంశం వీరి **'ఖండ కావ్యములు'** అనే గ్రంథం నుండి స్వీకరించబడింది.

Scanned with OKEN Scanner

వై.సి.వై రెడ్డి

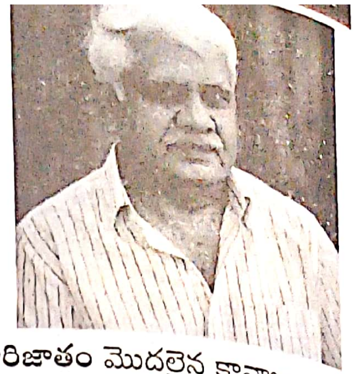

- అభ్యుదయ కవిగా, రచయితగా పేరు గాంచాడు.
- వై.సి. వి. రెడ్డి పూర్తి పేరు **యమ్మనూరు చినవెంకట రెడ్డి.**
- **జననం: 26.03.1926 మరియు మరణం: 08.10.1989**
- తల్లిదండ్రులు: **లక్ష్మమ్మ, కొండారెడ్డి**
- ఈయన **వైయస్ ఆర్ (కడప)** జిల్లాలో **బోనాల** గ్రామంలో జన్మించారు.
- **రచనలు: 'తొలకరి చినుకులు', మేనక, రంభ, సింధూర రేఖ, దక్షిణ నీలము, వైజయంతి, పారిజాతం** మొదలైన కావ్యాలు.
- **'గట్టిగింజలు'** కథల సంపుటి రచించారు.
- ప్రకృతి సందేశం పాఠ్యభాగం వీరి సమగ్ర సాహిత్యం నుండి స్వీకరించబడింది.

శీలా వీర్రాజు

- శీలా వీర్రాజు రాజమండ్రిలో జన్మించారు.
- వీరి తల్లిదండ్రులు వీరభద్రమ్మ, సూర్యనారాయణ.
- **జననం: 22,04, 1989 మరియు మరణం: 01,06, 2022**
- ఆయన రచయితగా, చిత్రకారుడుగా తనదైన ముద్ర వేశారు.
- **కథా సంపుటాలు :** సమాధి, మబ్బుతెరలు, రంగుటద్దాలు, ఊరు వీడ్కోలు చెప్పింది, మనసులో కుంచె, మొదలైన కథా సంపుటాలు,
  కవితా సంపుటాలు : కొడిగట్టిన సూర్యుడు, కిటికీకన్ను, ఎర్రడబ్బా రైలు, పడుగుపేకల మధ్య జీవితం
- **నవలలు :** మైనా, కరుణించని దేవత, వెలుగురేఖలు
- వీరు **'శీలావీ'**గా సుపరిచితుడు.
- 1969లో **'మైనా'** నవలకు **ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమి** పురస్కారం లభించింది.
- చేజారిన బాల్యం అను పాఠ్యాంశం శీలా వీర్రాజు వ్యాస సంపుటి **'కలానికి ఇటూ అటూ'** నుండి గ్రహించబడింది.

డా. వి. చంద్రశేఖరరావు

- వర్ధమాన కథా రచయితలలో **డా. వి.చంద్రశేఖరరావు** ఒకరు.
- **జననం :** 18.04.1959 మరియు మరణం : 08.07.2017
- **తల్లిదండ్రులు:** మహాలక్ష్మి, దేవసహాయం గార్లు. వీరు **ప్రకాశం** జిల్లాలో జన్మించారు.
- **'జీవని' మాయాలాంతరు, ద్రోహవృక్షం, లెనిన్స్** మొదలైన కథా సంపుటాలు.
- **నల్లమిరియంచెట్టు, ఐదుహంసలు, ఆకుపచ్చని దేశం** నవలలను రాశారు.
- **జీవని కథ** నాటకంగా రూపొంది 1991లో ఆకాశవాణిలో ప్రసారమై జాతీయ స్థాయిలో ఉత్తమ నాటకంగా బహుమతి పొందింది.
- వీరు కథాశిల్పంలో నూతన ఒరవడి సృష్టించారు.
- జీవని అను పాఠం వీరి **'జీవని' కథల సంపుటి** నుండి గ్రహించబడింది.

శ్రీ కృష్ణదేవరాయులు

- శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు 16వ శతాబ్దికి చెందినవాడు.
- విజయనగర సామ్రాజ్యాన్ని పరిపాలించిన తుళువవంశ ప్రభువు.
- సంస్కృత, ఆంధ్ర, కన్నడ భాషలలో పండితుడు.
- సంస్కృత భాషలో **మదాలస చరిత్ర, సత్యవధూప్రీణనము, జ్ఞానచింతామణి, రసమంజరి** మొదలైన మధురకావ్యాలు రచించాడు.
- అష్టదిగ్గజ కవిపండితులను పోషించడంతో బాటు తెలుగులో 'ఆముక్తమాల్యద' ప్రబంధాన్ని రచించాడు.
- **బిరుదులు :** 'సాహితీసమరాంగణ సార్వభౌముడు', 'మూరు రాయర గండడు', 'ఆంధ్రభోజుడు'

Scanned with OKEN Scanner

- రాయల వారి రచనల్లో సామాన్య జనుల జీవితాలలో కనబడే చిన్న చిన్న సంగతులే అద్భుత రసాత్మక ఆవిష్కరణలవుతాయి.
- రాయలు తన చిన్నతనంలో సామాన్య ప్రజల మధ్య తిరుగుతూ, వారి జీవితాలను సూక్ష్మంగా పరిశీలించి ఉండి ఉండడం వల్ల సహజసుందర వర్ణనలు వారి రచనల్లో కనిపిస్తాయి అని ప్రతీతి.
- తెలుగు సాహిత్యంలో ఈ యుగాన్నే **ప్రబంధయుగం** అని అంటారు.
- రాజధర్మం అను పాఠ్యభాగం **ఆముక్తమాల్యద**లోని **చతుర్థాశ్వాసం** నుండి గ్రహించబడింది.

గురజాడ అప్పారావు

- గురజాడ అప్పారావు విశాఖపట్నం సమీపంలో రాయవరంలో జన్మించారు.
- ఆధునిక సాహిత్యానికి **వేగుచుక్క** – గురజాడ.
- జననం : 21.09.1862 మరియు మరణం : 30.11.1915
- **తల్లిదండ్రులు:** కౌసల్యమ్మ, వెంకట రామదాసు.
- కన్యాశుల్కం వంటి నాటకంతో పాటు గురజాడ **కొండుభట్టీయం, బిల్హణీయం** అనే రెండు అసంపూర్ణ నాటకాలు.
- **ముత్యాలసరాలు** అనే కవితా సంపుటి, **దిద్దుబాటు, పెద్ద మసీదు, మీ పేరేమిటి? సంస్కర్త హృదయం, మెటిల్డా** అనే కథలు రాశారు.
- 1892 ఆగస్టు 13న విజయనగరంలో **కన్యాశుల్కం** మొదటి నాటక ప్రదర్శన జరిగింది.
- ఈ నాటకం 1897సం॥లో అచ్చయ్యింది. చేర్పులు మార్పులతో 1909 సం॥లో రెండవ కూర్పు వచ్చింది.
- కన్యాశుల్కం పాఠ్యభాగం **కన్యాశుల్కం** నాటకంలోని **ద్వితీయాంకం** మొదటి భాగం నుండి స్వీకరించబడింది.
- గురజాడ అప్పారావు గారి కన్యక తొలిసారి ఆంధ్రభారతి పత్రికలో ప్రచురించబడింది. **SA-29-06-202**

నేతల ప్రతాప్‌కుమార్

- నేతల ప్రతాప్ కుమార్ నేటి తూర్పుగోదావరి జిల్లా (ఒకప్పుడు పశ్చిమగోదావరి) నిడదవోలు మండలం విజ్జేశ్వరం గ్రామంలో జన్మించారు.
- జననం: 13.08.1965 మరియు మరణం: 08.06.2021
- **తల్లిదండ్రులు :** శాంతకుమారి, సత్యం
- **రచనలు:** పాలకంకి, దళితనానీలు, అన్నంగిన్నె, భీంపాలరాగం, పుట్టినరోజు ఒక్కటే, బౌద్ధభాషితాలు, బుద్ధిజం–శాస్త్రీయత, నాభూమికి నేనే, సమతావసంత గానం, పిల్లలకోసం అంబేడ్కర్ కథ, నాగపూర్ యాత్ర తదితర గ్రంథాలు రాశారు.
- విమల శాంతి జాతీయ కవితా పురస్కారం అందుకున్నారు.
- **యుద్ధవిజేత** అను పాఠం సమతావసంతగానం' కవితా సంపుటి నుండి గ్రహించబడింది.

ఎస్. గంగప్ప

- సాహిత్య పరిశోధకుడు, బహుగ్రంథకర్త అయిన ఎస్ గంగప్ప గారి పూర్తి పేరు శ్రీరామప్పగారి గంగప్ప.
- జననం: 08.11.1936 మరియు మరణం: 07.10.2022
- వీరు ఉమ్మడి అనంతపురం జిల్లా పెనుగొండ తాలూకా నల్లగొండ్రాయని అనే గ్రామంలో జన్మించారు.
- తల్లిదండ్రులు వెంకటప్ప, కృష్ణమ్మలు. సుమారు 100కు పైగా గ్రంథాలు రాసి ప్రచురించారు.
- వీరు **సాహిత్యసుధ, సాహిత్యానుశీలన, తెలుగులో పదకవిత, క్షేత్రయ్య పదసాహిత్యం, అన్నమాచార్యులు– ఇతర ప్రముఖ వాగ్గేయకారులు తులనాత్మక అధ్యయనం, జాతికి ప్రతిబింబం జానపద సాహిత్యం** మొదలైన గ్రంథాలు రచించారు.
- 1972 మరియు 1981 లలో ఆంధ్రప్రదేశ్ తెలుగు సాహిత్య అకాడమి అవార్డును పొందారు.
- సూక్తిసుధ అను పాఠ్యాంశం వీరు రచించిన **"సాహిత్యాను శీలన"** గ్రంథం నుండి స్వీకరించబడింది.

Scanned with OKEN Scanner

9వ తరగతి

నన్నయ భట్టు

కవి	:	నన్నయ భట్టు
కాలం	:	11వ శతాబ్దం
తల్లిదండ్రులు	:	నరసమ్మ, డా॥ అప్పన్న
ఆస్థానం	:	రాజరాజ నరేంద్రుని ఆస్థానకవి **17-10-2024** (తూర్పు చాళుక్యరాజు)
రచనలు	:	మహాభారతంలోని ఆది, సభా, అరణ్య పర్వాలు (అరణ్య పర్వంలో 3½ ఆశ్వాసాలు, 142వ పద్యం వరకు మాత్రమే) చాముండికా విలాసం, ఇంద్రవిజయం, ఆంధ్రశబ్దచింతామణి (వ్యాకరణ గ్రంథం)
బిరుదులు	:	ఆదికవి,వాగమ శాసనుడు
కవితా లక్షణాలు	:	అక్షర రమ్యత, ప్రసన్న కథాకవితార్థయుక్తి, నానారుచిరార్థసూక్తి నిధిత్వం.
సమకాలీన కవులు	:	నారాయణ భట్టు, పావులూరి మల్లన, వేములవాడ భీమకవి, మల్లిమరేచన,అధర్వణుడు

తాపీ ధర్మారావు

కవి	:	తాపీ ధర్మారావు
కాలం	:	19-09-1887- 08-05-1973
తల్లిదండ్రులు	:	నరసమ్మ, డా॥ అప్పన్న
జన్మస్థలం	:	ఒరిస్సాలోని బెర్హంపూరు
రచనలు	:	పాతపాళీ, కొత్తపాళీ, దేవాలయాల మీద బూతు బొమ్మలెందుకు, పెళ్లిదాని పుట్టుపూర్వోత్తరాలు, రాలూ-రప్పలూ, ఇనుపకచ్చడాలు, సాహితీ మొర్మరాలు మొ॥ ఆయన రచనలు

ముఖ్యవిషయాలు :

- తాపీ ధర్మారావు అభ్యుదయ రచయిత, పత్రికాసంపాదకుడు,
- చలన చిత్ర సంభాషణ రచయిత,
- దినపత్రికలో తొలిసారి వ్యావహారిక భాషను ప్రవేశపెట్టాడు.
- పద్య కవిత్వంలో మొదలుపెట్టి నాటికలు, నాటకాలు, నవలలు పరిశోధనా వ్యాసాలు రాశారు.
- సుబోధకమైన జనరంజక శైలిలో రచనలు చేశారు.

అవార్డులు	:	చేమకూర వేంకటకవి గారి విజయవిలాస ప్రబంధానికి రాసిన **"హృదయోల్లాస"** వ్యాఖ్యానానికి కేంద్ర **సాహిత్య అకాడమీ** పురస్కారం లభించింది.
సమకాలీనులు	:	పుట్టపర్తి నారాయణాచార్యులు, గుర్రం జాషువా, గురజాడ అప్పారావు, శ్రీశ్రీ వంటి గొప్పకవులు.

డా॥ ఎండ్లూరి సుధాకర్

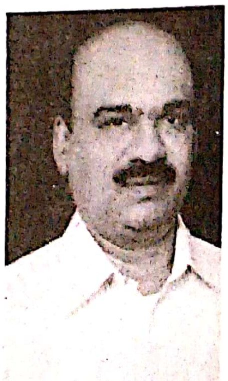

కవి	:	డా॥ ఎండ్లూరి సుధాకర్
కాలం	:	21-01-1959 నుండి 28-01-2022, 20వ శతాబ్దం.
జన్మస్థలం	:	రావికుంటపల్లె గ్రామం కనిగిరి తాలుకా ప్రకాశం జిల్లా.
తల్లిదండ్రులు	:	శాంతాబాయి, ఎండ్లూరి దేవయ్య.
విద్యాభ్యాసం	:	జాషువా రచనలపై పి. హెచ్.డి చేశారు.

Scanned with OKEN Scanner

ఉద్యోగం : పొట్టిశ్రీరాములు విశ్వవిద్యాలయం, కేంద్రీయ విశ్వవిద్యాలయంలో ఆధ్యాపకునిగా, అసోసియేట్ ప్రొఫెసర్‌గా, శాఖాధిపతిగా 30సం॥ పనిచేశారు.

రచనలు : వర్తమానం, మల్లెమొగ్గల గొడుగు, కొత్త గబ్బిలం **04-10-2024**, వర్గీకరణీయం, గోసంగి, నల్లద్రాక్షపందిరి, అటజనిగాంచె యాత్రాకవిత్వం, జాషువా సాహిత్యంపై విశ్లేషణ మొ॥

బిరుదులు : కవిరత్న, నవయుగ వచన కవితా చక్రవర్తి. **03-10-2024**

- **అనుభవం నేర్పిన పాఠమే నాకవిత్వం** అని తన కవితాగుణాల్ని ప్రకటించిన ఆధునిక కవి. **SA-30-06-2025**
- జాషువా పరిశోధన కేంద్రం తరపున సుమారు 20 గ్రంథాలకు సంపాదకత్వం వహించారు.

జంధ్యాల పాపయ్యశాస్త్రి

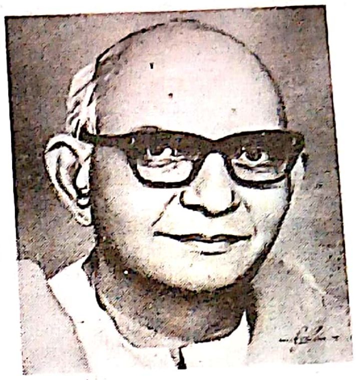

- కరుణశ్రీ పేరు వినగానే ఘంటసాల గారు ఆర్ద్రంగా పాడిన **పుష్పవిలాపం** గుర్తుకొస్తుంది.
- పిన్నలకు, పెద్దలకు, పండిత పామరులకు అందరికీ అర్థమయ్యేలా కమ్మని కవిత్వాన్ని అందించిన సుకవి చూడామణి **జంధ్యాల**
- వీరి కలం పేరు – **కరుణశ్రీ.**
- గుంటూరు జిల్లా కొప్పర్రు వీరి జన్మస్థలం. **మహాలక్ష్మమ్మ, పరదేశయ్య** వీరి తల్లిదండ్రులు.
- గుంటూరు ఏ.సి కాలేజీలో అధ్యాపకులుగా పనిచేశారు.
- ఆరుద్ర, పుట్టపర్తి నారాయణాచార్యులు వీరికి సమకాలికులు.
- కవిగా, పండితులుగా, విమర్శకులుగా, వ్యాఖ్యాతగా, సంపాదకులుగా, బాలసాహిత్య కథకులుగా, బహుముఖ ప్రజ్ఞకు ప్రతీకగానిలిచారు.
- చిన్నవి, పెద్దవి 76 గ్రంథాలు రచించారు.
- **ఉదయశ్రీ, విజయశ్రీ, కరుణశ్రీ, తెలుగు బాల శతకం** వీరికి తెలుగు సాహిత్యంలో విశేష కీర్తి ప్రతిష్ఠలు తెచ్చిపెట్టాయి.

కొలకలూరి స్వరూప రాణి

వృత్తి : ఉపాధ్యాయిని

కాలం : 01.05.1943 నుండి 15. 10. 2022 వరకుజీవించారు.

తల్లిదండ్రులు : నడుకుర్తి వెంకటరత్న కవి, రత్న మరియాంబ

స్వస్థలం : గుంటూరు జిల్లా, తెనాలి తాలూకా, గోవాడ గ్రామం.

గురువులు : తల్లిదండ్రుల వద్ద సంగీత, సాహిత్య అధ్యయనం చేశారు.

బిరుదు : కవయిత్రీ తిలక

విద్య : విద్యాభ్యాసం గుంటూరులోని శారదా నికేతనంలో టీచర్ ట్రైనింగ్ స్కూలు, ఒంగోలులో జరిగింది.

రచనలు : మేమంతా భటులం, స్త్రీల సమస్యలు, పేదరికం, వరకట్నం, వైధవ్యం, సహగమనం నన్నయ, మహిళ, శివతాండవం, వాయునందన శతకం చంద్రగ్రహణం (కావ్యం)

- విష్ణుమార్గ దర్శకులం – అనే కవిత మొట్టమొదట కృష్ణా పత్రికలో వచన కవితగా ప్రచురితమైంది.

ప్రత్యేకతలు :

- సంప్రదాయ కవిత్వంలో ఆధునికత పండించిన కవయిత్రి. 10వ ఏటనే కవిత్వ రచన ప్రారంభం.
- ఈమె రచించిన చంద్రగ్రహణం తెలుగులో ప్రప్రథమ స్త్రీవాద కవిత్వంగా విమర్శకుల ప్రశంసలు అందుకుంది.

పి. సత్యవతి

రచయిత్రి : పి. సత్యవతి

రచయిత్రి జన్మస్థలం : గుంటూరు జిల్లా కొలకలూరు.

రచనలు :

కథా సంపుటాలు : సత్యవతి కథలు, ఇల్లలకగానే, మత్తునగరి, మెలకువ, రాగభూపాలం మొ॥

Scanned with OKEN Scanner

నవలలు : పడుచుదనం, రైలుబండి, గొడుగు, ఆతప్పు సీదికాడు

పురస్కారాలు : చాసోస్ఫూర్తి పురస్కారం, తెలుగు విశ్వవిద్యాలయ విశిష్టపురస్కారం, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం నుంచి కళారత్న ఉగాది పురస్కారం.

విశేషాలు :

- ఈమె ఆంగ్ల అధ్యాపకురాలిగా పనిచేసి పదవీవిరమణ చేశారు.
- ఉర్దూ రచయిత్రి 'ఇస్మత్ చుగ్తాయ్' కథలను తెలుగు అనువాదం చేశారు. **16-10-2024**
- ఈమె కథలు, నవలలు, సాహిత్య సమీక్ష వ్యాసాలు రాశారు. ఏ ప్రక్రియలో రాసినా స్త్రీ జీవితమే ప్రధానంగా 70 కథలు, రచనలు చేశారు.
- ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం నుంచి ఆంగ్ల సాహిత్యంలో ఎం.ఎ. పట్టభద్రులయ్యారు.

తనికెళ్ల భరణి

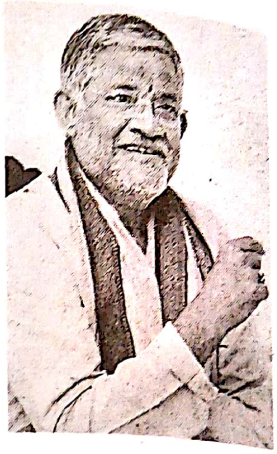

పూర్తి పేరు : తనికెళ్ళ దశ భరణి శేష ప్రసాద్.

జన్మస్థలం : హైదరాబాద్

అమ్మమ్మగారి ఊరు : పశ్చిమగోదావరి జిల్లా పోడూరు మండలం జగన్నాథపురం

తలిదండ్రులు : లక్ష్మీ నరసమ్మ –రామలింగేశ్వర రావు.

రచనలు :

కవితా సంపుటులు : అగ్గిపుల్ల ఆత్మహత్య, నక్షత్ర దర్శనం, పరికిణ

నాటకాలు : అద్దె కొంప, చల్ చల్ గుర్రం, కొక్కొ రోకో, గార్దభాండం, గో గ్రహణం **TET-I-2024**

భక్తి గీతాలు : శభాష్ రా శంకర, ఆట గదరాశివ మకుటంతో రాసాడు. **TET-I-2024**

- ఈయన రచయిత మాత్రమే కాదు నటుడు, గాయకుడు కూడా.
- మిథునం సినిమాకు దర్శకునిగా విశేష ప్రతిభ ప్రదర్శించిన తనికెళ్ల భరణి గారు సుమారు 750 పైగా సినిమాలలో నటించారు.
- తన అద్భుతమైన నటనతో ప్రత్యేక స్థానం సంపాదించుకున్నారు.
- 52 పైగా సినిమాలకు సంభాషణలు రాశారు.

అవార్డులు :

- నంది, ఫిలింఫేర్ వంటి ఎన్నో అవార్డులు పొందిన వీరు ప్రముఖ నటుడుగా సినిమా రంగంలోకొనసాగుతున్నారు.

శ్రీమతి పింగళి బాలాదేవి

రచయిత్రి : శ్రీమతి పింగళి బాలాదేవి

కాలం : 20వ శతాబ్దం.

జన్మస్థలం : ఈమె తూర్పుగోదావరి జిల్లా పెద్దాపురం తాలూకాలోని కాట్రావులపల్లె గ్రామం

తల్లిదండ్రులు : భట్టిప్రోలు కృష్ణమూర్తి, వేల్పూరి సుభద్రాదేవి దంపతులకు 18-6-1946న జన్మించిరి.

రచనలు :

నవలలు : 'ఒక చీకటి – ఒక వెన్నెల', 'పొగ మంచులో సూర్యోదయం' **SA-29-06-2025**

కథాసంపుటి : 'నాన్నకు రాయని ఉత్తరం', **17-10-2024**

కవితాసంపుటాలు : 'కుసుమ కోమలి', 'ప్రశ్న', 'గాజు బొమ్మలు', 'గృహప్రవేశం' **SA-29-06-2025**

- తండ్రి నుంచి వారసత్వంగా రచనా వ్యాసంగాన్ని అలవరచుకొని అనేక భాషల్లో రచనలు చేశారు.
- మహిళా సాధికారత, స్వాతంత్ర్యం, చదువు, కుటుంబ విలువలు ఇతివృత్తాలుగా రచనలు సాగించారు. ఉన్నత విద్యను అభ్యసించిన ఈమె అధ్యాపక వృత్తిలో రాణించారు.
- 'ప్రియమైన నాన్నకు' అనే మా పాఠ్యభాగాన్ని రచయిత్రి శ్రీమతి పింగళి బాలాదేవి రచించిరి. ఇది ఆమె రచించిన 'తెలుగుకథా పారిజాతాలు' అనే గ్రంథం నుండిగ్రహింపబడింది.

Scanned with OKEN Scanner

ఆశావాది ప్రకాశరావు

రచయిత : ఆశావాది ప్రకాశరావు

బిరుదు : పద్మశ్రీ

తల్లిదండ్రులు : కుళ్ళాయమ్మ, పక్కీరప్పలు

స్వస్థలం : అనంతపురము జిల్లా, శింగనమల మండలం, కొరివిపల్లి గ్రామం.

రచనలు : పుష్పాంజలి, అంతరంగ తరంగాలు, లోకలీలా సూక్తము, అవధానచాటువులు, అవధాన దీపిక, అవధాన కౌముది, అవధాన వసంతము, అవధాన కళాతోరణము, ప్రత్యూష పవనాలు.

విశేషాలు : అవధాని, విమర్శకుడు, పరిశోధకుడు, అనువాదకుడుగా గుర్తింపు పొందాడు.

- భారత ప్రభుత్వం 2021 లోపద్మశ్రీతో సత్కరించింది. **04-10-2024**
- పద్యం కమ్మగా పాడునాడు, పద్య విద్యను కాపాడువాడు, పద్యద్వేషనలతోరాపాడువాడు. అంటూ డా॥ సినారె గారిచే కొనియాడబడ్డాడు.
- 19వ ఏట ఆరంభించిన అవధానం 26 వసంతాలు నిరాఘాటంగా కొనసాగించి సుమారు 171 అవధానాలు చేశారు.

శ్రీమతి ఊటుకూరి లక్ష్మీకాంతమ్మ

స్వగ్రామం : పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని ఏలూరు.

తల్లిదండ్రులు : ప్రముఖ సంఘ సేవకురాలు నాళం సుశీలమ్మ, ప్రముఖ పాత్రికేయులు నాళం కృష్ణారావు దంపతులు.

చదువు : ఉభయ భాషా ప్రవీణ (ఆంధ్రా యూనివర్శిటి) 1935లో

రచనలు : మన సాహితి– మధురభారతి (గేయాలు), ఆంధ్రుల కీర్తన వ్మాయసేవ, ఆంధ్ర కవయిత్రులు, అఖిల భారతకవయిత్రులు, హంస విజయం, అభిజ్ఞాన శాకుంతలం, జాతిపిత, ఒక చిన్న దివ్వె, నా తెలుగు మాంచాల, ఆజ్ఞ, కిరీటధారణి,

- భారతదేశ చరిత్ర కొన్ని గుణపాఠములు మొదలైన గ్రంథాలు,
- సరస్వతీ సామ్రాజ్య వైభవం (ఏకాంకిక),
- సాహితీ రుద్రమ (ఆత్మ చరిత్ర),
- కాంతి శిఖరాలు (భక్తి గీతాలు),
- అమృతవల్లి, చీకటి రాజ్యం మొ॥ నవలలు వ్రాశారు.

విశేషాలు : ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం నుండి ఉభయ భాషా ప్రవీణ పట్టాను పొందారు.

- ఏ దేశమేగినా అను పాఠ్యాంశం ఆమె రచించిన **"నా విదేశీ పర్యటన అనుభవాలు"** లోనిది.

శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి

స్వగ్రామం : తూర్పుగోదావరి జిల్లా 'పొలమూరు.

తల్లిదండ్రులు : మహాలక్ష్మి సోదెమ్మ, లక్ష్మీపతి సోమయాజులు

కాలం : 23.04.1891 నుండి 25.02.1961 వరకు. (20వ శతాబ్దం)

రచనలు :

కథలు : వడ్ల గింజలు, మార్గదర్శి, పుల్లంపేట జరీ చీర, వీరపూజ,గులాబీ అత్తరు, కీలెరిగిన వాత మొ॥ 75 కథలు,

నవలలు : మిథునానురాగం, శ్మశాన వాటిక మొదలైన నవలలు

నాటకాలు : ప్రేమపాశం, రాజరాజు, రక్షాబంధనం మొదలైన నాటకాలు

- ఆయుర్వేద యోగముక్తావళి వంటి వైద్యశాస్త్ర గ్రంథాలు వ్రాశారు

ప్రత్యేకతలు : ఎన్నో అవధానాలు చేశారు.

- 1956లో కనకాభిషేకం పొందారు.

Scanned with OKEN Scanner

- "శ్రీపాద వారి వచనము" తెలుగువారికి, తెలుగుతనానికి "నారాయణ కవచము" అని మల్లాది రామకృష్ణశాస్త్రిగారి చేత కీర్తించబడ్డారు.
- నా చదువు పాఠ్యభాగం శ్రీపాద వారి 'అనుభవాలు -జ్ఞాపకాలు' లోనిది.

కొండెపోగు బి. డేవిడ్ లివింగ్‌స్టన్ **04-10-2024**

జన్మస్థలం : ప్రకాశం జిల్లా, మార్కాపురం.

తల్లిదండ్రులు : సుందర ప్రకాశరావు, రూతమ్మ దంపతులు

ఉద్యోగం : జీవశాస్త్ర అధ్యాపకులు

రచనలు : దీపాలు, అరణ్యంలో కేక, దగ్ధదృశ్యం, ఆకుపచ్చ శోకం మొదలైన కవితా సంపుటాలు కుర్చీ చెప్పిన చర్చీ **(కథలు)** అపూర్వయానం **(నవల)** విశ్వధర్మం – **ఆధ్యాత్మిక వ్యాసాలు** రచించారు.

ప్రత్యేకత : భావాలలో బలం కవిత్వంలో సరళత్వం ఉంటుంది. పర్యావరణ ఇతివృత్తంగా వచన కవితలు వ్రాయటంలో దిట్ట మానవ తప్పిదాలను విమర్శిస్తూ బాధ్యతలనుగుర్తుచేస్తూ దిశానిర్దేశం చేయడానికి చిన్న చిన్న పదాలతో స్పష్టమైన భావాన్ని తన కవిత్వంలో వ్యక్తీకరిస్తారు.

- ఆకుపచ్చ అను పాఠ్యభాగం ఆకుపచ్చ శోకం కవితా సంకలనంలోనిది.
- 'తోటకు వీడ్కోలు' పేరిట తోటను అమ్మి తన ఊరిలోని, తోటలో తాను చేసిన పనులను మళ్ళీ చేయలేననే బాధను వివరించిన కవి – భగ్వాన్

1. **నన్నయ :** ఆదికవి బిరుదు అనే బిరుదు కలదు. రాజరాజ నరేంద్రుని ఆస్థాన కవి. 11వ శతాబ్దానికి చెందినవాడు.
2. **తిక్కన :** మహాభారతంలోని 15 పర్వాలు రచించారు. తిక్కన మనమసిద్ధి ఆస్థానకవి 13వ శతాబ్దానికి చెందినవాడు. కవిబ్రహ్మ ఉభయ కవి మిత్రుడనే బిరుదులు కలవు.
3. **పోతన :** 15వ శతాబ్దానికి చెందినవాడు. సహజ పండితుడనే బిరుదు కలవాడు. భోగినీ దండకం, నారాయణ శతకమనే రచనలు చేశాడు. ప్రజాకవి అనే బిరుదు కలదు. **TET-II-2024**
4. **కందుకూరి రుద్రకవి :** నిరంకుశోపాఖ్యానం, సుగ్రీవ విజయమనే యక్షగానాలు రచించాడు. 16వ శతాబ్దానికి చెందినకవి.
5. **విశ్వనాథ సత్యనారాయణ :** వీరు 10-9-1895 కృష్ణాజిల్లా నందమూరులో జన్మించారు.

   తల్లిదండ్రులు : పార్వతి, శోభనాద్రి

   గురువు : చెళ్లపిళ్ల వేంకటశాస్త్రి

   వృత్తి : అధ్యాపకవృత్తి

   బిరుదు : కవి సామ్రాట్

   రచనలు : వేయిపడగలు, శ్రీమద్రామాయణ కల్పవృక్షం, కిన్నెరసాని పాటలు, ఏకవీర కోకిలమ్మ పెళ్లి.

Scanned with OKEN Scanner

8వ తరగతి

శ్రీ కొండేపూడి లక్ష్మీనారాయణ

- ఆధునిక కవులలో పేరొందిన శ్రీ కొండేపూడి లక్ష్మీనారాయణ పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని బొండాడ గ్రామంలో జన్మించారు.
- వీరు "స్మృతులు– గేయాలు, పాడరా ఓ తెలుగు వాడా!" అనే గేయ సంపుటాలను రచించారు.
- ఆంధ్రవైభవం అను పాఠ్యభాగం "పాడరా ఓ తెలుగు వాడా!" అనే గేయ సంపుటి నుండి స్వీకరించబడింది.

పవని నిర్మల ప్రభావతి

- పవని నిర్మల ప్రభావతి గారు ప్రకాశం జిల్లా ఒంగోలులో జన్మించారు.
- వెంకట నరసింహారావు, సరస్వతమ్మ వీరి తల్లిదండ్రులు.
- భర్త పేరు – శ్రీధర రావు.
- ఈమె చదివింది పదో తరగతే అయినా చేయి తిరిగిన రచయిత్రి.
- అనాథ, ఎదలో ముల్లు, స్త్రీ, నాగరికత నవ్వుతోంది మొదలైన ఏడు సుప్రసిద్ధ కథా సంపుటాలును రాసింది.
- ఉదయ కిరణాలు, శాపగ్రస్తులు, రాలిన పూలు మొదలైన 17 నవలలు ఈమె కలం నుండి జాలువారాయి.
- మాతృభూమి అను పాఠం కథానిలయం నుండి గ్రహించబడింది.

బులుసు వేంకట రమణయ్య

- బులుసు వేంకట రమణయ్య గారు విజయనగరం జిల్లాలోని రామతీర్థంలో జన్మించారు.
- రావ్ అన్న కలం పేరుతో రచనలు చేశారు. 06-10-2024 అప్పటి ముచ్చటలు, గజపతి రాజుల సాహిత్య పోషణ, గజపతుల నాటి గాథలు, దీపకళికలు, పదహారు రాత్రులు (కథా సంకలనం) రచించారు.
- చిన్నయసూరి బాలవ్యాకరణానికి టీక రాశారు. 1950సం॥లో 'నా ఉత్తరదేశ యాత్ర' అనే పేరుతో యాత్రా రచన చేశారు.
- వీరు రెండుసార్లు ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడెమీ పురస్కారం పొందారు.
- నాయాత్ర అను పాఠం 'నా ఉత్తర భారతదేశ యాత్ర' నుండి స్వీకరించబడింది.

గుఱ్ఱం జాషువా

- తల్లిదండ్రులు : వీరయ్య, లింగమ్మ
- గుంటూరు జిల్లా వినుకొండలో జన్మించారు.
- ఈయన రచనలు గబ్బిలం, పిరదౌసి, ముంతాజ్ మహల్, కాందిశీకుడు, బాపూజీ, నేతాజీ, నాగార్జున సాగర్, ముసాఫరులు మొదలైనవి.
- బిరుదులు : కవి కోకిల, కవితా విశారద, కవి దిగ్గజ, నవయుగ కవిచక్రవర్తి, మధురశ్రీనాథ, విశ్వ కవిసమ్రాట్
- సత్యహరిశ్చంద్ర నాటకంలో ఈయన రాసిన పద్యాలు వినని తెలుగువారుండరు. అంటే అతిశయోక్తి కాదు.
- సందేశం అను పాఠ్యాంశం గబ్బిలం నుండి స్వీకరించబడింది,

సింగమనేని నారాయణగారు

- కథా రచయిత సింగమనేని నారాయణ గారు అనంతపురం జిల్లా బండమీద పల్లెలో జన్మించారు.
- తల్లిదండ్రులు : సంజమ్మ, రామప్పలు
- కథా సంపుటాలు: సీమకథలు, జూదం, అనంతం, సింగమనేని కథలు
- వృత్తిరీత్యా ఉపాధ్యాయుడు
- ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం నుండి కళారత్న', తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం నుండి సాహిత్య పురస్కారాలు లభించాయి.

Scanned with OKEN Scanner

- పయనం అను పాఠం సింగమనేని నారాయణ రచించిన 'అనంతం' అనే కథల సంపుటిలోనిది.

దేవులపల్లి వేంకట కృష్ణశాస్త్రి

- కాలం : 01-11-1887 - 24-02-1980
- జన్మస్థలం : తూర్పుగోదావరి జిల్లాలోని పిఠాపురం సమీప గ్రామం చంద్రపాలెం.
- బిరుదులు : భావకవి, ఆంధ్రా షెల్లీ... కళాప్రపూర్ణ (1975), పద్మభూషణ్ (1976), కేంద్ర సాహిత్య పురస్కారం(1978).
- రచనలు : కృష్ణపక్షం, ఊర్వశి, పుష్పలావికలు, అమృతవీణ, బహుకాల దర్శనం, కృష్ణశాస్త్రి వ్యాసావళి,

ఇతర విశేషాలు :

- మంగళకాహాళి పేరుతో దేశభక్తి గేయాలు రాశాడు.
- భావకవితకు ప్రతినిధిగా తెలుగులో గొప్ప పేరు సంపాదించారు.
- ఆణిముత్యాల వంటి సినిమా పాటలు రాశారు.

షేక్ ఖాజాహుస్సేన్

07-10-2024

- కలం పేరు : దేవిప్రియ
- కాలం : 15.08.1949 - 21.11.2020
- తల్లిదండ్రులు : షేక్ ఇమాంబీ, షేక్ హుస్సేన్ సాహేబ్
- బిరుదులు : కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ పురస్కారం, తెలుగు విశ్వవిద్యాలయ పురస్కారం.
- ఇతర రచనలు : అమ్మచెట్టు, సమాజానంద స్వామి, గరీబ్ గీతాలు, నీటిపుట్ట, తుఫాను, తుమ్మెద, అరణ్యపురాణం. గాలిరంగు
- ఇతర విశేషాలు : కవి, రచయిత, పాత్రికేయులు.
- చిరమాలిన్యం అను పాఠ్యభాగం 'గాలిరంగు' అనే కవితా సంపుటిలోనిది.

ఆచార్య మామిడిపూడి వేంకట రంగయ్య

పేరు : ఆచార్య మామిడిపూడి వేంకట రంగయ్య
కాలం : 1889-1981
పుట్టిన ఊరు : నెల్లూరు జిల్లా కోవూరు తాలూకా పురిణి గ్రామం
తల్లిదండ్రులు : వేంకటేశాచార్యులు, నరసమ్మ
ప్రత్యేకతలు : రచయిత, రాజనీతి శాస్త్రవేత్త
రచనలు : మారుతున్న సమాజం నా జ్ఞాపకాలు. 19-10-2024
ఇతర విశేషాలు : కాకినాడలోని పిఠాపురం రాజావారి కళాశాలలో చరిత్ర అధ్యాపకులుగా, విజయనగరం మహారాజా కళాశాలలో ఆర్థిక, రాజకీయ శాస్త్ర అధ్యాపకులుగా పనిచేశారు. సంగ్రహాంధ్ర విజ్ఞానకోశ నిర్మాణ సంపాదక వర్గానికి అధ్యక్షులు.

మామిడిపూడి వెంకట రంగయ్య తల్లిదండ్రులు - నరసమ్మ, వేంకటేశాచార్యులు

'ఎన్నవ యేట మామిడిపూడి వారి విద్యాభ్యాసం వీధి బడిలో మొదలయ్యింది - అయిదవయేట

ఎవరి గురుత్వ శిక్షణలో మామిడిపూడి వారు చదువు నేర్చుకున్నారు - శిరోభూషణం రాఘవాచార్యులు సమక్షంలో

1894 కాలం నాటి విద్యా పరిస్థితులు ఎలా ఉండేవి - ఖాళీ ప్రదేశాల్లో వీధి బడులుండేవి

మామిడి పూడి వేంకటరంగయ్య గారి జన్మదినం - జనవరి 8 (సర్వధారి సం॥ పుష్య శుద్ధసప్తమి)

మామిడి పూడి వేంకటరంగయ్య గారికి శిరోభూషణం - రాఘవాచార్యులు అయ్యావారు.

పద్మ భూషణ్ పురస్కారం పొందాడు.

Scanned with OKEN Scanner

పైడి తెరేష్ బాబు

- పేరు : పైడి తెరేష్ బాబు
- కాలం : 3-11-1963 నుండి 29-09-2014 వరకు
- జన్మస్థలం : ప్రకాశం జిల్లా ఒంగోలు,
- తల్లిదండ్రులు : పైడి సుబ్బమ్మ, శాంతయ్య,
- రచనలు : అల్పపీడనం, మహాసముద్రం
- గుర్తింపు : కవి, గాయకులు, సాహితీవేత్త.
- ప్రత్యేకతలు : ఆకాశవాణిలో వ్యాఖ్యాతగా తన బాణీ వినిపించారు.

వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రి

- కాలం : 1888 నుండి 1950 వరకు
- తల్లిదండ్రులు : శేషమ్మ, సుందరశాస్త్రి
- జన్మస్థలం : కృష్ణా జిల్లా, పెదకళ్ళేపల్లి
- రచనలు : చాటుపద్య మణిమంజరి,
- ప్రత్యేకతలు : కవి, నాటకకర్త, దేశ చరిత్రను, భాషా సాహిత్యాలను పరిశోధించి, అమూల్యమైన వ్యాసాల నందించిన గొప్ప పరిశోధకులు.

కడప వెంకట సుబ్బన్న

- కాలం : 1929 నుండి 2017 వరకు
- తల్లిదండ్రులు : రంగమ్మ, చెన్నప్ప
- జన్మస్థలం : కడప జిల్లా, ప్రొద్దుటూరు.
- రచనలు : శతావధాన ప్రబంధం త్రిపుటి
- ప్రత్యేకతలు : సరస్వతీపుత్ర, అవధాని పితామహ బిరుదులు గలవారు. అనేక అవధానాలు చేశారు.

తిక్కన సోమయాజి

SGT 02-07-2025

- కాలం : 13వ శతాబ్దం. నెల్లూరును పాలించిన మనుమసిద్ధి ఆస్థానంలో మంత్రి / కవి.
- రచనలు : శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతం విరాటపర్వం (4) నుండి స్వర్గారోహణ పర్వం (18) వరకు (15 పర్వాలు), నిర్వచనోత్తర రామాయణం.
- బిరుదులు : కవిబ్రహ్మ, ఉభయ కవి మిత్రుడు
- ప్రత్యేకతలు : నాటకీయశైలి, కంద పద్య రచనలో ప్రసిద్ధులు. హరిహరనాథతత్వ ప్రతిపాదకులు.

Scanned with OKEN Scanner

7వ తరగతి

రావినూతల ప్రేమకిశోర్

- రావినూతల ప్రేమకిశోర్ నటుడు, నాటికా రచయిత.
- 01.08.1965లో ప్రకాశం జిల్లాలోని కొండపి గ్రామంలో జన్మించారు.
- మరియమ్మ, అంకయ్యలు వీరి తల్లిదండ్రులు.
- నిశి, రెక్కల పుడమి, ఇంకుచుక్క, నిశ్శబ్ద గాయం, టామి, కల్లం దిబ్బ మొ॥ రచనలు చేశారు.
- రాష్ట్ర, రాష్ట్రేతర బహుమతులు, అవార్డులు, ప్రశంసలందుకున్నారు. తన 54వ యేట 07.10.2019న పరమపదించారు.

కలువకొలను సదానంద

- కలువకొలను సదానంద జన్మస్థలం చిత్తూరు జిల్లాలోని పాకాలలో జన్మించారు.
- 1992లో జాతీయ ఉత్తమ ఉపాధ్యాయుడిగా ఎంపిక అయ్యారు.
- పిల్లలకథలు, శివానందలహరి, విందుభోజనం, చల్లనితల్లి, నీతికథా మంజరి, తుస్సన్న మహిమలు, పరాగభూమి మొదలైన బాలసాహిత్యం వీరి కలం నుండి వెలువడింది.
- 'బంగారు నడచిన బాట' నవలకు 1966లో కేంద్రప్రభుత్వ విద్యాశాఖ బహుమతి వచ్చింది. **SA-30-06-2025**
- 'నవ్వే పెదవులు – ఏడ్చే కళ్ళు' కథా సంపుటికి 1976లో ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమి అవార్డు వచ్చింది. **SA-30-06-2025**
- 'అడవి తల్లి' పిల్లల నవలకు 2010 లో కేంద్రసాహిత్య బాలసాహితీ అవార్డు లభించింది. **SA-30-06-2025**
- సదానంద 22-2-1939 నుండి 25-8-2020 మధ్య జీవించారు.

తాళ్ళపాక అన్నమాచార్యులు

- పదకవితా పితామహుడుగా పేరుగాంచిన తాళ్ళపాక అన్నమాచార్యులు **TET-II-2024** 15వ శతాబ్దికి చెంది వాగ్గేయకారుడు.
- తల్లి లక్కమాంబ తండ్రి నారాయణసూరి. తిరుమల శ్రీ వేంకటేశ్వరుని మీద ముప్పైరెండు వేల సంకీర్తనలను రచించి, గానం చేశాడు.
- రచనలు : పన్నెండు శతకాలు, వేంకటాచల మాహాత్మ్యం, సంకీర్తన లక్షణం. ద్విపద రామాయణం, శృంగార మంజరి మొదలైన గ్రంథాలను రచించాడు. **20-10-2024**
- ఈ రచనలన్నీ తన ఇష్టదైవమైన శ్రీవేంకటేశ్వర స్వామికి అంకితం చేశాడు. **TET-II-2024**
- ఇప్పటికీ లక్షలాది మంది అన్నమాచార్య సంకీర్తనలను గానం చేస్తున్నారు.
- ప్రతి సంవత్సరం మే 9న జయంతిని, ఫిబ్రవరి 23న వర్ధంతిని జరుపుతున్నారు.
- జన్మస్థలం: కడప జిల్లాలోని తాళ్ళపాక. (కాలం : 09.05.1408 – 23.02.1503)

త్రిపురనేని గోపీచంద్

- త్రిపురనేని గోపీచంద్ 08.09.1910లో కృష్ణాజిల్లా అంగలూరు గ్రామంలో జన్మించారు.
- తల్లిదండ్రులు పున్నమాంబ, రామస్వామి.
- **రచనలు** : ధర్మవడ్డీ, మమకారం, తండ్రులు –కొడుకులు' మాకూ ఉన్నాయి స్వగతాలు, పోస్టు చేయని ఉత్తరాలు, అసమర్థుని జీవనయాత్ర, పండిత పరమేశ్వరశాస్త్రి వీలునామా' ముఖ్యమైనవి.
- వీటిలో 'పండిత పరమేశ్వర శాస్త్రి వీలునామా' నవలకు కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ బహుమతి లభించింది.
- గోపీచంద్ 02.11.1962లో స్వర్గస్థులయ్యారు.

Scanned with OKEN Scanner

వావిలి బంగారమ్మ

- తూర్పుగోదావరి జిల్లా మోదేకుర్రులో 1897లో జన్మించారు.
- వీరిది కొంపెల్ల వారి పండిత కుటుంబం కనుక కవిత్వం ఉగ్గుపాలతో వచ్చింది.
- 1930లో ముద్దుకృష్ణ 'వైతాళికులు' ద్వారా ఈమె కవితలు వెలుగులోకి వచ్చాయి.
- 1958లో 42 కవితలతో 'కాంచన విపంచి' పేరుతో సంకలనం చేశారు.
- అవి భారతి, ఉదయిని, జ్వాల ఆంధ్రపత్రికలలో ప్రచురితమైనవి.
- ఈమె రాసిన శతకం – హితోక్తి శతకం **05-10-2024**

ప్రత్యేకత :

- ఈమె కవితలలో సరళత, స్పష్టత, లయాత్మకత కన్పిస్తాయి.
- భావ కవిత్వంలో స్మృతి కవిత్వం ఒకటి.
- తన సోదరుడు కొంపెల్ల జనార్ధనరావును స్మరిస్తూ స్మృతి కవిత్వం వ్రాసింది. ఈమె 1970లో కాలం చేశారు.

బోనం నాగభూషణం

- జననం : విజయనగరం జిల్లాలోని మేరంగి గ్రామంలో 1.7.1938న జన్మించారు.
- వృత్తి : ఉపాధ్యాయులు
- ప్రవృత్తి : రచనలు చేయడం
- రచనలు : భూషణం కథలు, ఏదసత్యం – ఏదసత్యం కొండగాలి, అడవంటుకుంది, కొత్తగాలి కథాసంకలనం మొదలైనవి.
- ప్రత్యేకతలు : వీరి తొలి కథ చిత్రగుప్త పత్రికలో ప్రచురితమైంది.
- కలం పేర్లు : శూలపాణి, భూషణం **08-10-2024**
- 21.5.1999న స్వర్గస్తులయ్యారు.

రాళ్లపల్లి అనంతకృష్ణశర్మ

- **తల్లిదండ్రులు** : అలివేలు మంగమ్మ, కృష్ణమాచార్యులు గార్లు
- **జననం** : అనంతపురం జిల్లా, కంబదూరు మండలం, రాళ్లపల్లి గ్రామంలో 23.11893న జన్మించారు.
- **రచనలు** : సారస్వతాలోకము, అన్నమాచార్య కృతుల స్వరకల్పన, వేమనపై విమర్శనా గ్రంథం, నిగమశర్మ అక్క, నాచన సోముని నవీన గుణములు, రాయలనాటి రసికత మొదలైనవి ప్రసిద్ధ రచనలు.
- **బిరుదులు** : గానకళా సింధు, సంగీత కళారత్న, కేంద్ర సంగీత నాటక అకాడమీ నుండి 1970లో ఫెలోషిప్, శ్రీ వేంకటేశ్వర విశ్వ విద్యాలయం నుండి గౌరవ డాక్టరేట్ పొందారు. **SA-29-06-2025** **01-07**
- **ప్రత్యేకతలు** : రాయలసీమ సాహిత్యంలో చిరస్థాయిగా నిలిచిపోయే **పెనుగొండ పాట** రచించారు. **TGT 06-06-2025** తండ్రి గారి వద్ద సంస్కృతం, తెలుగు, కన్నడ భాషలు నేర్చుకొన్నారు. తల్లిగారు సంగీత గురువులు, ఆమె వద్ద సంస్కృతం, తెలుగు, తమిళం, కన్నడ భాషలలో కీర్తనలు, పాటలు నేర్చుకొన్నారు. మేనమామ ప్రోత్సాహంతో ఫిడేలు కూడా నేర్చుకొన్నారు.

Scanned with OKEN Scanner

6వ తరగతి

బాడిగ వెంకట నరసింహారావు

- కాలం : 1913–1994
- జన్మస్థలం : కౌతరం, కృష్ణాజిల్లా
- ప్రసిద్ధి : అనార్కలి నరసింహారావుగా, బాలబంధుగా ప్రసిద్ధులు **16-10-2024**
- రచనలు : బాలరసాలు, పాలబడి పాటలు, ఆవు–హరిశ్చంద్ర, బాలతనం, చిన్నారిలోకం, పూలబాలలు, ఋతువాణి వంటి 17 పిల్లల పుస్తకాలు.
- బాలసాహిత్యాన్ని ఉద్యమస్ఫూర్తితో వ్యాప్తి చేయడం తన జీవిత ధ్యేయంగా పెట్టుకున్నారు.
- వింజమూరి లక్ష్మీనరసింహరావు రాసిన **అనార్కలి నాటకంలో** అనార్కలి పాత్ర ధరించి **'అనార్కలి నరసింహారావు'** గా ప్రసిద్ధి

సత్యం శంకరమంచి

- కాలం : 1937–1987
- జన్మస్థలం : అమరావతి, గుంటూరు జిల్లా
- రచనలు : అమరావతి కథలు, కార్తీకదీపాలు (కథా సంపుటాలు), రేపటిదారి, సీత స్వగతాలు, ఆఖరి ప్రేమలేఖ, ఎడారిలో కలువపూలు (నవలలు) హరహర మహాదేవ (నాటకం)
- పురస్కారాలు : 1979లో అమరావతి కథలకు, రాష్ట్ర సాహిత్య అకాడమీ పురస్కారం.
  - దిన, వార పత్రికలలో అనేక వ్యాసాలు రాశారు.

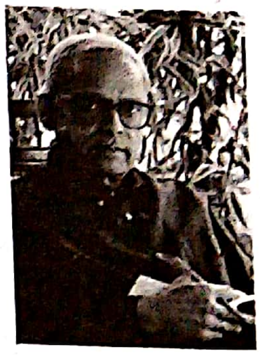

గరిమెళ్ళ సత్యనారాయణ

- కాలం : 1893 – 1952
- జన్మస్థలం : గోనెపాడు, నరసన్నపేట తాలూకా, శ్రీకాకుళం (జిల్లా)
- రచనలు : స్వరాజ్య గీతములు (1921), హరిజనుల పాటలు (1923) ఖండ కావ్యాలు (1926), భక్తి గీతాలు, బాల గీతాలు
- గేయాలు : దండాలు దండాలు భారతమాత ... మాకొద్దీ తెల్లదొరతనము
- దేశభక్తి కవితలు రాసి జైలు శిక్ష అనుభవించిన వారిలో మొదటివారు గరిమెళ్ళ సత్యనారాయణ.

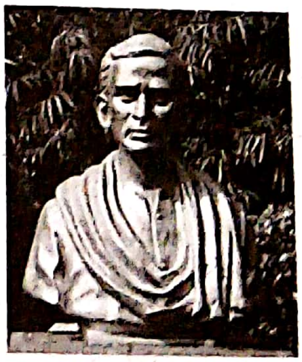

కందుకూరి వీరేశలింగం

- కవి : కందుకూరి వీరేశలింగం
- కాలం : 1848 – 1919
- జన్మస్థలం : రాజమండ్రి
- రచనలు : రాజశేఖరచరిత్రము, సత్యరాజా పూర్వదేశ యాత్రలు, హాస్య సంజీవని, సతీహిత బోధిని, ఆంధ్రకవుల చరిత్ర
- బిరుదులు : గద్య తిక్కన **13-10-2024** **01-07-2025**
- కందుకూరి సంఘ సంస్కర్త, నవయుగ వైతాళికులు, విద్యావేత్త.
- కందుకూరి వీరేశలింగం గారి జయంతిని ఆంధ్ర నాటకరంగ దినోత్సవంగా జరుపుతారు. **TGT 06-06-2025**

Scanned with OKEN Scanner

చిలుకూరి దేవపుత్ర

- కాలం : 24.4.1952 – 18.10.2016
- జన్మస్థలం : అనంతపురం జిల్లా, కాల్వపల్లె **(కాలువపల్లి)**
- రచనలు : **కథా సంపుటాలు:** 1.ఏకాకి నౌకచప్పుడు, 2. చివరి మనుషులు, 3. బందీ, 4. వంకర టింకర, 5. ఆరు గ్లాసులు
- నవలలు : 1. అద్దంలో చందమామ, 2. పంచమం
- 1996లో **ఆటా** (అమెరికా తెలుగు అసోసియేషన్) వారి నవలల పోటీలో తృతీయ బహుమతి పొందిన చిలుకూరివారి రచన – **పంచమం**
- 2000 సం॥లో పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం వారి ధర్మనిధి పురస్కారం లభించింది.
- 2001లో చా.సో. స్ఫూర్తి సాహితీ సత్కారం పొందారు.
- ఆంధ్రప్రదేశ్ గు్రం జాషువా పురస్కారం లభించింది.

కుసుమ ధర్మన్న 09-10-2024

- కాలం : 1900 – 1946
- జన్మస్థలం : రాజమహేంద్రవరంలోని లక్ష్మీవారపుపేట
- తల్లిదండ్రులు: కుసుమ నాగమ్మ, వీరస్వామి
- రచనలు : **1.** నిమ్నజాతి ముక్తి తరంగిణి, **2.** నల్లదొరతనం, **3.** హరిజన శతకం **4.** మాకొద్దీ నల్లదొరతనం, **5.** మద్యపాన నిషేధం, **6.** అసుర పురాణం (పద్యకావ్యం) **7.** అంటరానివాళ్ళం **TGT 06-06-2025**
- దళిత వర్గం నుంచి అతికష్టం మీద చదువుకుని పైకొచ్చి, తిరిగి ఆ చదువును తన జాతి మేలుకోసం వెచ్చించిన అతికొద్దిమంది దళిత విద్యావంతుల్లో ఒకరు – **కుసుమ ధర్మన్న**
- చదువుకున్న రోజుల్లోనే సంఘసంస్కరణ అభిలాష కలిగి కందుకూరి వీరేశలింగం చేత ప్రభావితం అయ్యారు.
- భారతరత్న డా॥ బాబాసాహెబ్ **అంబేద్కర్** ద్వారా స్ఫూర్తి పొంది అంటరానితనాన్ని నిర్మూలించాలనే లక్ష్యంతో తపించిన తొలితరం తొలిదళిత కవి – **కుసుమ ధర్మన్న**

గుడిపాటి వెంకటచలం

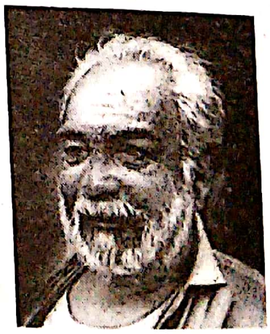

కాలం : 18.5.1894–04.05.1979

- తెలుగు వచనాన్ని సానబట్టిన రచయిత – **చలం**
- స్త్రీ స్వేచ్ఛ గురించి, సమానత్వాన్ని గురించి పరితపించిన రచయిత – **చలం**
- ఉపాధ్యాయుడిగా, పాఠశాలల పర్యవేక్షకుడిగా తాను గమనించిన అంశాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని 'బిడ్డల శిక్షణ' అనే పుస్తకాన్ని రాసిన కవి – **చలం**
- విద్యను, పెంపకాన్ని మేళవించవలసిన అవసరాన్ని గుర్తించిన అరుదైన పిల్లల ప్రేమికుడు – **చలం**
- "ఎక్కడ మనస్సు నిర్భయంగా ఉంటుందో..." కవిత అనువాద రచయిత – **చలం**
- "ఎక్కడ మనస్సు నిర్భయంగా ఉంటుందో... " కవిత ఈ రచనలోనిది – **గీతాంజలి**
- "ఆ స్వేచ్ఛా స్వర్గానికి, తండ్రీ, నా దేశాన్ని మేల్కొలుపు" అన్న రచయిత ఎవరు – **చలం.**
- ఎక్కడ సత్యాంతరాళంలోంచి పలుకులు బైలు వెడలతాయో అన్న కవి ఎవరు – **చలం**

Scanned with OKEN Scanner

ఆతుక్కూరి మొల్ల

- కాలం : 16వ శతాబ్దం
- జన్మస్థలం : కడపజిల్లా, గోపవరం
- రచన : మొల్ల రామాయణం
- ఈమె రామభక్త కవయిత్రి.
- మొల్ల రామాయణంలో గద్య, పద్యాల సంఖ్య – **871** TGT 06-06-2025
- స్త్రీ విద్యకు దూరంగా ఉన్న రోజుల్లో మొల్ల రామాయాణాన్ని చక్కని పదాలతో, సరళంగా రమణీయంగా రాశారు.
- తెలుగు సాహితీవనంలో పద్యాలనే మల్లెల పరిమళాలను వెదజల్లి చిరకీర్తిని మూట గట్టుకున్న కవయిత్రి మొల్ల.

రావూరి భరద్వాజ

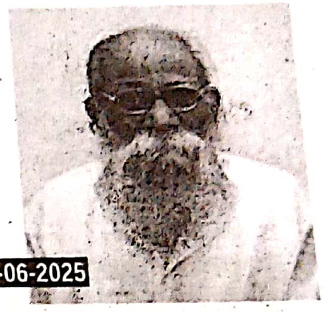

- **కాలం** : 5.07.1927 – 18.10.2013
- **జన్మస్థలం** : గుంటూరు జిల్లా, తాడికొండ
- **రచనలు** : విమల (తొలికథ)
- **కథా సంపుటాలు** : అపరిచితులు, కథా సాగరము (37 కథా సంపుటాలు)
- **పిల్లల కథలు** : ఉడుతమ్మ ఉపదేశం, కీలుగుర్రం వంటి 43 పిల్లల కథలు SGT 19-06-2025
- **నవలలు** : కరిమ్రింగిన వెలగపండు, జలప్రళయం, పాకుడు రాళ్ళు (17 నవలలు) SGT 19-06-2025
- **పాత్రలు** : బసవయ్య, లింగమయ్య
- వీరు రాసిన పాకుడు రాళ్ళు నవలకు 2012లో జ్ఞానపీఠ పురస్కారం లభించింది.
- కళాప్రపూర్ణ (ఎ.పి. ఆంధ్రప్రదేశ్), కేంద్రసాహిత్య అకాడమీ, సోవియెట్ భూమి నెహ్రూ పురస్కారం, రాజ్యలక్ష్మీ ఫౌండేషన్ అవార్డు, గోపీచంద్, జాతీయ సాహిత్య పురస్కారం, లోకనాయక్ ఫౌండేషన్ పురస్కారం పొందారు.

వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య

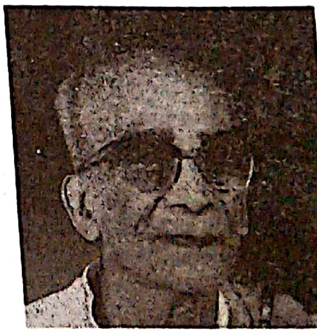

- **కాలం** : 1897 – 1981
- **జన్మస్థలం** : నెల్లూరు
- **రచనలు** : **అడవిపూలు, నాగులు, చెంచులు, సంచారజాతులు** వంటి పది పుస్తకాలు,

SA-30-06-2025 యానాదులు, భారతదేశంలో ఆదివాసులు' వంటి 22 పుస్తకాలు రాశారు.

సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమంలో పాల్గొని 21 నెలలు జైలు శిక్ష అనుభవించారు.

- **బిరుదు** : నెల్లూరు గాంధీగా ప్రసిద్ధి SA-29-06-2025
- **పురస్కారాలు** : 1973లో భారత ప్రభుత్వంచే పద్మభూషణ్

– స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు, సంఘసేవకులు, చరిత్రకారులు

రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్

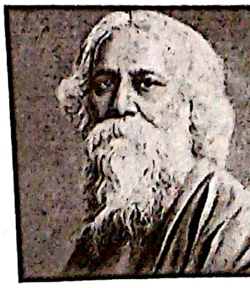

- విశ్వకవి, చిత్రకారుడు సంగీతకర్త, విద్యావేత్త
- బెంగాలీ, ఇంగ్లీష్‌లో అన్ని సాహిత్య ప్రక్రియలలోనూ విస్తృత రచనలు చేశారు.
- 1913లో ఆయన రచించిన గీతాంజలికి నోబెల్ సాహిత్య బహుమానం పొందారు.
- జాతీయోద్యమ కాలంలో దేశాన్ని మేలుకొలిపిన మహనీయుడు.

Scanned with OKEN Scanner